

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT
OPPFØLGING AV ØKONOMISTYRINGEN –
ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE

2006

(Foto: Torbjørn Kjosvold, Forsvarets mediesenter)

UTARBEIDET AV:

Vestfold
Kommunerevisjon

0. SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	4
1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	4
1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET.....	4
1.3 METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET.....	4
2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER	4
2.1 FORMÅL	4
2.2 PROBLEMSTILLINGER	4
3. REVISJONSKRITERIER	5
3.1 EKSTERNE RAMMEBETINGELSER.....	5
3.2 INTERNE RAMMEBETINGELSER	5
3.3 DEFINISJON INTERN KONTROLL.....	5
4. ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD OG ORGANISERING	5
4.1 ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD	5
4.2 ADMINISTRATIV/POLITISK ORGANISERING	6
5. FAKTADEL DRIFT	6
5.1 SALGSOMRÅDE.....	6
5.1.1 <i>KONTANTSALG</i>	6
5.1.2 <i>BOOKING</i>	10
5.1.3 <i>RUTEBÅT</i>	11
5.1.4 <i>GJESTEHAVN</i>	11
5.2 LIKVIDOMRÅDE.....	12
5.3 LØNNSOMRÅDE	12
5.3.1 <i>ARBEIDSTID</i>	12
5.3.2 <i>INTERNKONTROLL AV LØNN</i>	12
5.3.3 <i>NATURALYTELSER</i>	13
5.3.4 <i>ANDRE ARBEIDSTAKERE/AVTALER MED SAMARBEIDSPARTNERE</i>	13
5.4 INNKJØPSOMRÅDE.....	13
5.4.1 <i>KONTROLL MED UTVALGTE BILAG</i>	13
5.4.2 <i>FORSIKRINGER</i>	14
5.4.3 <i>KONTROLL MED INNKJØPSAVTALER</i>	14
5.5 DRIFTSMIDDELOMRÅDE	14
6. FAKTADEL INVESTERING	15
6.1 SALG AV BÅT	15
6.2 LÅN AV FLYTEBRYGGE.....	15
6.3 GJENNOMFØRTE INVESTERINGER M.M.	15
7. RAPPORTERING I FORHOLD TIL BUDSJETT	16
8. REVISORS VURDERINGER	16
8.1 PROBLEMSTILLING 1: HAR ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE TILRETTELagt RUTINER FOR DRIFTEN SOM SIKRER GOD INTERN KONTROLL?	16
8.1.1 <i>REVISORS VURDERINGER</i>	16
8.2 PROBLEMSTILLING 2: HAR DET VÆRT TILFREDSSTILLENDEN ØKONOMISK STYRING AV INVESTERINGSPROSJEKTENE?.....	18
8.2.1 <i>REVISORS VURDERINGER</i>	18
9. REVISORS ANBEFALINGER	18

0. SAMMENDRAG

I dette prosjektet har hovedmålsettingen vært å få svar på følgende to problemstillinger:

Problemstilling 1:

- *Har Østre Bolærne Sameie tilrettelagt rutiner for driften som sikrer god intern kontroll?*

Vestfold Kommunerevisjon har foretatt en gjennomgang av områder hvor det i 2005 ble avdekket regnskapsfeil og svakheter i den interne administrative kontroll.

Revisor anbefalte i forrige rapport at alle vesentlige økonomirutiner ble skriftlig dokumentert. I 2006 er dette fulgt opp og det er nå utarbeidet rutiner og skjemaer på viktige områder knyttet til økonomistyringen.

Det ble i 2005 avdekket store svakheter i intern kontrollen rundt dagsoppgjør og avstemming av bank og kontantkasse. Dette har bedret seg vesentlig fra 2005 til 2006, og revisor anser at den interne administrative kontrollen fungerte tilfredsstillende på kontrolltidspunktet. Det ble imidlertid avdekket enkelte mindre mangler og feil ved dagsoppgjør og kontantkasse i 2006.

Rutinen rundt betaling av gjestehavnavgift er forbedret fra i fjor, men det gjenstår fortsatt rutiner for at samtlige avgifter er lett etterkontrollerbar.

Dagens bookingsystem er det samme som ble brukt i 2005, med dets mangler og svakheter som revisor påpekte i fjor. Imidlertid har Østre Bolærne Sameie fått mer erfaring med systemet og har ryddet opp i ufakturerte bookinger og på den måten bøtet på noe av svakhetene. Østre Bolærne Sameie har avventet innkjøp av nytt bookingsystem inntil man vet hva som skjer fra 2007.

Revisjonens kontroll av lønnsområdet avdekket feil og mangler med timelister. I tillegg ble det avdekket at enkelte ansatte har arbeidet mer enn arbeidstidsreglene tillater.

En rekke mindre regnskapsfeil m.m. er påpekt i rapporten. Revisor vil utarbeide et eget brev til administrasjonen hvor det anmodes om at dette blir korrigeret m.m.

Østre Bolærne Sameie har hatt en økonomirapportering som er tilfredsstillende tilrettelagt og fulgt opp.

Revisjonens totalvurdering/konklusjon etter gjennomgangen, er at Østre Bolærne Sameie har foretatt en vesentlig forbedring av den interne administrative kontroll fra 2005 til 2006. Enkelte rutiner må forbedres, men for øvrig anser Vestfold Kommunerevisjon at man har tilrettelagt tilfredsstillende intern kontroll.

Problemstilling 2

- *Har det vært tilfredsstillende økonomisk styring av investeringsprosjektene?*

Det er investert ca. kr 400.000 i forbindelse med brannsikringstiltak, ellers er det foretatt mindre enkeltinvesteringer så langt i 2006. Gjennomgangen av investeringsregnskapet viste at enkelte poster anses å gjelde driftsregnskapet.

Østre Bolærne Sameie har et investeringsbudsjett på kr 3,5 mill. for 2006 og lå godt under rammen på kontrolltidspunktet.

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

”Oppfølging av økonomistyringen – Østre Bolærne Sameie” ble valgt som forvaltningsprosjekt på bakgrunn av en overordnet analyse utført av Vestfold Kommunerevisjon, hvor tidligere kontroll med økonomistyringen i Østre Bolærne Sameie avdekket regnskapsfeil og store mangler ved den interne administrative kontrollen.

1.2 AVGRENSING AV PROSJEKTET

Revisor har avgrenset prosjektet til kontroll av økonomistyringen på områder hvor det ble avdekket store mangler eller feil ved forrige gjennomgang.

1.3 METODEBRUK OG GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

- Revisjonen har vært på Østre Bolærne og har hatt intervjuer med sentrale personer i ledelsen av Østre Bolærne Sameie og andre personer med tilknytning til prosjektet.
- Rutiner vedrørende kasseapparater, booking, lønn med mer har blitt gjennomgått og kontrollert. I tillegg har revisjonen hatt en vurdering av investeringsprosjektene.
- Revisjonen har analysert budsjett- og regnskapstall for 2006.
- Revisjonen har gjennomgått alle fylkestingsvedtak og styrevedtak i 2006 som gjelder Østre Bolærne Sameie samt annen relevant informasjon.
- Rapporten har vært forelagt fylkesrådmannen som ikke hadde merknader til faktaopplysningene.
- Muntlige tilbakemeldinger fra daglig leder den 06.10.06 som er relevant for formålet med rapporten er innarbeidet. Dette har ikke endret revisors vurderinger/konklusjoner. Evt. skriftlige kommentarer fra Østre Bolærne Sameie blir ettersendt.

2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

2.1 FORMÅL

Formålet med dette prosjektet er å kontrollere om økonomistyringen i Østre Bolærne Sameie er bedret og er tilfredsstillende tilrettelagt i forhold til de mangler og feil som ble avdekket i 2005.

2.2 PROBLEMSTILLINGER

Med bakgrunn i formålet med prosjektet har revisor utledet følgende problemstillinger:

- *Har Østre Bolærne Sameie tilrettelagt rutiner for driften som sikrer god intern kontroll?*
- *Har det vært tilfredsstillende økonomisk styring av investeringsprosjektene?*

3. REVISJONSKRITERIER

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for de krav og forventninger revisor bruker for å vurdere funn som undersøkelsen har avdekket, dvs. revisjonskriterier er de krav revisor reviderer opp mot.

3.1 EKSTERNE RAMMEBETINGELSER

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25.9.1992 nr. 107 (KL)
- Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999
- Lov om merverdiavgift av 19.06.1969
- Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. av 12.12.2003
- Alkoholoven av 02.06.1989
- Lov om sameige av 18.06.1965
- Arbeidsmiljøloven av 17.06.2005
- Forskrift nr 1558 av 01.12.2004 om bokføring
- Forskrift om momskompensasjon til kommuner mv. 12.12.2003

3.2 INTERNE RAMMEBETINGELSER

- Interne rutiner/regelverk
- Politiske vedtak/styrevedtak

3.3 DEFINISJON INTERN KONTROLL

- Intern kontroll er en prosess gjennomført av virksomhetens styre, ledelse og annet personell og som er lagt opp slik at det gir en rimelig grad av sikkerhet for å nå mål innen følgende kategorier:
  - Måleffektiv og kostnadseffektiv drift
  - Pålitelig regnskap og økonomisk informasjon
  - Overholdelse av lover og bestemmelser

4. ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD OG ORGANISERING

4.1 ØSTRE BOLÆRNES EIERFORHOLD

Øya Østre Bolærne ble, med virkning fra 01.03.05, solgt av forsvaret til Vestfold fylkeskommune for 16,5 mill. kroner, hvorav Direktoratet for Naturforvaltning gav et tilsagn om et bidrag på 2,5 mill. kroner.

Østre Bolærne, gnr. 132, bnr. 1 i Nøtterøy kommune, eies i dag av Vestfold fylkeskommune med en ideell andel på 9/10 av eiendommen, mens Nøtterøy kommune eier en ideell andel på 1/10 av eiendommen. Vestfold fylkeskommune har hjemmel til eiendommen. De to eierne skal samarbeide om drift og utvikling av eiendommen basert på et sameie.

Styret består av 5 medlemmer, hvorav 4 medlemmer og 4 personlige medlemmer er valgt av Vestfold fylkeskommune og 1 medlem og 1 personlig varamedlem er oppnevnt av Nøtterøy kommune. Styret skal ha ansvar for den løpende drift av Østre Bolærne, jfr. Lov om sameige

§6 samt Kommunelovens §27. Styrets leder og nestleder skal oppnevnes av Vestfold fylkeskommune. Funksjonstiden for styremedlemmene er 2 år. I tillegg til ansvaret for den daglige drift av Østre Bolærne, er målet for styret å få til en effektiv og en god kvalitativ utvikling av Østre Bolærne. Styret skal arbeide i henhold til budsjetter som er vedtatt politisk av eierne. Det skal utarbeides en langsiktig rullerende plan og en årlig virksomhetsplan for Østre Bolærne Sameie.

4.2 ADMINISTRATIV/POLITISK ORGANISERING

I 2005 ble Østre Bolærne Sameie administrativt drevet som et prosjekt. I fylkestingssak nr. 47/05 ble det vedtatt at prosjektperioden forlenges til å gjelde ut 2006 og at det innen utgangen av 2006 skal foretas en bred evaluering av prosjektet.

Det er bygget opp en prosjektorganisasjon. Alle i organisasjonen - bortsett fra daglig leder- er engasjert i stillinger som er begrenset til å gjelde ut hele eller deler av prosjektperioden. Daglig leder er fast ansatt, mao. ansatt ut over prosjektperioden.

Nytt styre ble valgt ultimo januar 2006. Nøtterøy kommunes ene styrerepresentant ble med videre i det nye styre.

Daglig leder sluttet i januar 2006. Ny daglig leder ble konstituert i stillingen den 27. januar 2006. Det ble ansatt fast daglig leder som tiltrådte den 22. mai 2006.

Daglig leder er styrets sekretær og leder den daglige driften ved Østre Bolærne Sameie.

Når det gjelder den fremtidige organiseringen av Østre Bolærne vises det til fylkestingssak 12/06. Her står det bl.a. følgende:

”Fylkestinget vil foreløpig ikke realitetsbehandle forslag om fremtidig organisering av drift av Østre Bolærne. Før realitetsbehandling ber Fylkestinget fylkesrådmannen tydeliggjøre hvilke fordeler og ulemper ulike organisasjonsformer har for eiernes mål sammenlignet med sameie som i dag ...Fylkestinget ber om ny sak seinest til fylkestingets møte i oktober 2006.”

5. FAKTADEL DRIFT

5.1 SALGSOMRÅDE

5.1.1 KONTANTSALG

5.1.1.1 Oversikt – kasseapparater/bankterminaler

Kasseapparat

Tre kasseapparater ble kjøpt inn i 2005 og benyttes på følgende steder:

- Restaurant/spisesal
- Kiosk
- Resepsjon (peisestue m.m. før dette)

Sentrale rapporter fra kassen:

- Z1-rapport. Dagsrapport over omsetningen. Gir fortløpende Z1-nr. Skal i utgangspunktet tas ut hver dag.
- Z2-rapport. Rapport over akkumulert omsetning fra forrige Z2-rapport. Gir fortløpende Z2-nr. Skal i utgangspunktet tas ut etter avslutning av hver mnd. Bokføring av kontantsalg baseres i utgangspunktet på Z2-rapporter.

Bankterminal

Tre bankterminaler ble kjøpt inn i 2005 og benyttes på flere steder.

5.1.1.2 Kontroll med dagsoppgjør – kasseapparat/bankterminal

I henhold til "Forskrift om bokføring av 01.12.2004 nr. 1558 § 5-3-3 Dagsoppgjør", skal det foretas en daglig opptelling av kassen med avstemming mot innslag på kasseapparatet. Dvs. at innslag på kasseapparatet (kassestrimler, z-rapporter), evt. utbetalingsbilag og andre innbetalingsbilag skal avstemmes mot opptalte kontanter. Eventuelle differanser skal forklares. I tillegg skal den som har foretatt kassaopptellingen og avstemmingen datere og signere.

Vestfold Kommunerevisjon har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjør på Østre Bolærne Sameie fra starten i 2006 frem til 3. september 2006, fordelt på kiosk, restaurant/spisesal og resepsjon. Revisjonens funn er beskrevet nedenfor.

Dagsoppgjør – kiosk

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 6. mai til 3. september 2006. I tillegg har vi foretatt en utvidet kontroll med kasseruller for perioden 26. til 29. mai.

Revisors funn ved kontrollen - kiosk:

- I 2006 er det brukt to forskjellige dagsoppgjørsskjema. Begge utarbeidet i 2006. Etter revisjonens vurdering var første versjon av dagsoppgjørsskjema vanskelig å forstå for enkelte som foretok dagsoppgjør. Dette kan ha ført til feil fokus på avstemmingen samt at dagsoppgjørsskjemaet ikke ble fullstendig fylt ut. Fra medio juli ble det imidlertid tatt i bruk et dagsoppgjørsskjema som er tilfredsstillende og mer logisk satt opp. Dette gjelder også dagsoppgjør for restaurant/spisesal og resepsjon.
- Fortsatt mangler enkelte dagsoppgjør underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt "samlet" opp over flere dager. Ved et tilfelle bestod dagsoppgjøret av fire dager (07.-10.06.06).
- Etter det vi kunne se var det fem Z1-rapporter som ikke lå vedlagt bokføringsbilagene i kontrollert periode (6. mai til 3. september 2006). Alle Z2-rapportene lå vedlagt bokføringsbilagene.
- Gjennomgangen av dagsoppgjør avdekket at to større feilslag på kasseapparatet i mai ikke er blitt korrigert på kasseapparatet på riktig måte. Dette har ført til feil akkumulering av innslag på kasseapparatet. Imidlertid er bokført kontantsalg for mai i hovedsak riktig. Det gjenstår en differanse på ca. kr 9.000 mellom Østre Bolærne Sameies summering av omsetning i mai og z1-rapporter for mai.
- Gjennomgangen av dagsoppgjør avdekket at to større feilslag på kasseapparatet i begynnelsen av juni ikke er blitt korrigert på kasseapparatet på riktig måte. Dette har ført til feil akkumulering av innslag på kasseapparatet. Imidlertid er bokført kontantsalg for juni riktig.

Dagsoppgjør – restaurant/spisesal

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 16. mars til 3. september 2006. Vi har på tidspunkt for avgivelse av foreløpig rapport ikke mottatt kasseruller for perioden ca. 16. mars til 13. mai 2006.

Revisors funn ved kontrollen – restaurant/spisesal:

- Fortsatt mangler enkelte dagsoppgjør underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt ”samlet” opp. Ved et tilfelle bestod dagsoppgjøret av to dager (01.-02.07.06).
- Etter det vi kunne se var det fem Z1-rapporter som ikke lå vedlagt bokføringsbilagene i kontrollert periode (16. mars til 3. september 2006). To Z2-rapportene lå heller ikke vedlagt bokføringsbilagene.

Dagsoppgjør – resepsjon

Vi har foretatt en gjennomgang av dagsoppgjørene fra 25. mai til 3. september 2006.

Revisors funn ved kontrollen – resepsjon:

- To dagsoppgjør manglet underskrift av den som har foretatt kassetellingen.
- Enkelte dager er det ikke foretatt dagsoppgjør. Dette har blitt ”samlet” opp over flere dager. Ved et tilfelle bestod dagsoppgjøret av fire dager (01.-04.08.06).
- Etter det vi kunne se var det seks Z1-rapporter som ikke lå vedlagt bokføringsbilagene i kontrollert periode (25. mai til 3. september 2006). Alle Z2-rapportene lå vedlagt bokføringsbilagene.

5.1.1.3 Kontrolloptelling av kontanter

Revisor foretok den 18.08.06 og 06.09.06 kontrolltelling av kassene i kiosken, på spisesalen og i resepsjonen. I tillegg foretok vi optelling av en ekstra vekslekaske. Tilstede på kontrollen var ansatt(e) fra revisjonen og Østre Bolærne Sameie.

	18.08.2006	06.09.2006
<u>Kiosk</u>		
Opptalt beholdning	kr 1.504,00	kr 5.357,00
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 1.500,00	kr 4.908,00
Differanse (+ = for mye, - = for lite)	kr 4,00	kr 449,00
 <u>Spisesal/restaurant</u>		
Opptalt beholdning	kr 4.002,00	kr 5.261,00
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 4.022,00	kr 5.183,00
Differanse (+ = for mye, - = for lite)	kr -20,00	kr 78,00
 <u>Resepsjon</u>		
Opptalt beholdning	kr 1.602,00	kr 1.501,50
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 1.600,00	kr 1.500,00
Differanse (+ = for mye, - = for lite)	kr 2,00	kr 1,50
 <u>Ekstra vekslekaske</u>		
Opptalt beholdning	kr 1.500,00	kr 1.500,00
Ifølge kasseapparat og fast kasse	kr 1.500,00	kr 1.500,00
Differanse (+ = for mye, - = for lite)	kr 0,00	kr 0,00

Vekslekaske som disponeres av daglig leder

Daglig leder disponerer en vekslekaske på kr 5.000. Denne kassen ble bekreftet av daglig leder den 27.09.06.

5.1.1.4 Kontroll av kontante utlegg/utbetalinger

Revisor har kontrollert utvalgte kontante utbetalingsbilag fra start til august. Disse utbetalingsbilagene er bokført sammen med kontantsalget i nevnte periode.

Revisors funn ved kontrollen:

- Kontrollen viste at kontante utgiftsbilag, bokført sammen med kontantsalget, ikke er anvist. Ved noen tilfeller manglet attestasjon.
- Anskaffelser som gjelder både mva-pliktig og mva-fri virksomhet er ikke fordelt. Dette gjelder for eksempel kontorutgifter.

5.1.1.5 Kontroll med bokføring - Kontantsalg

Revisor har kontrollert bokføring av kontantsalg for starten frem til 3. september for alle kasseapparatene.

Revisors funn ved kontrollen – kiosk:

- Overføring av tall fra kassastrimler til regnskapet var riktig.
- Mva-kodene som ble brukt ved bokføring så i hovedtrekk ut til å være riktige.
- I 2006 er kontantsalget blir bokført på bakgrunn av kassestrimler fra kasseapparatet. Det har vært mindre differanser i 2006 som er fordelt forholdsmessig på de ulike varegruppene. Etter revisors oppfatning bør større differanser som ikke gjelder spesifisert feilslag eller andre spesifiserte feil, bokføres på en egen art i driftsregnskapet og ikke justeres før bokføring. Dette gjelder også restaurant/spisesal og resepsjon.
- Dusjpoletter og utleie utstyr blir registrert uten mva på kasseapparatet. Imidlertid blir dette bokført med mva i regnskapet slik at Østre Bolærne Sameie beregner riktig mva på salget. Østre Bolærne Sameie bør uansett sørge for at det på kasseapparatet blir korrekt mva-behandling. Det er også krav om at riktig mva skal fremkomme av kvitteringen.

Revisors funn ved kontrollen – restaurant/spisesal:

- Overføring av tall fra kassastrimler til regnskapet var riktig.
- Mva-kodene som ble brukt ved bokføring så i hovedtrekk ut til å være riktige.
- Salgsgruppe ”sigaretter” på kasseapparatet ble tatt i bruk i juni. Det er et krav om at salg av tobakk skal spesifiseres.
- Det er brukt feil mva-satser ved 2 anledninger i mai og likeledes feil div.nr. ved 2 anledninger samme mnd.

Revisors funn ved kontrollen – resepsjon:

- Overføring av tall for juni var inkludert omsetning for mai. Det kan se ut som om dette er registrert dobbelt med ca. kr 14.000. For øvrig var overføring av tall fra kassestrimler til regnskapet riktig.
- Det er brukt feil mva-sats vedr. havneavgift for juni. Ellers så mva-kodene som ble brukt ut til å være riktige.

5.1.2 BOOKING

5.1.2.1 Booking privatkunder

- **Online;** gjelder kun for privatpersoner/familier. Privatpersoner kan bestille overnatting via Østre Bolærne Sameie sin hjemmeside på Internett. Ved bestilling må man samtidig oppgi kontonummer for betaling. Selskapet Netaxept AS, sørger for betalingstransaksjonene. Selve belastningen av kundens konto, skjer først etter at kunden har vært på besøk og ved at en ansvarlig ved Østre Bolærne Sameie logger seg inn på Netaxept og ”godkjenner” betalingene. Revisjonen har gjennomgått underdokumentasjonen ved online-booking og registrert at det ikke alltid har vært samsvar mellom underdokumentasjon og mottatt oppgjør.
- **Telefonbestilling/bestilling ved ankomst:** Privatpersoner kan også ringe og bestille overnatting eller bestille ved ankomst, de betaler da ved ankomst eller avreise. Revisjonen har fått opplyst at det ikke registreres på bestillingen at den er betalt. Dersom privatkunder ikke betaler ved avreise, er dette p.t. ikke mulig å fange opp, i følge opplysninger revisjonen har fått. Bookingsystemet kan p.t. ikke lage rapporter over bestillinger som er betalt/ikke betalt og man har derfor ikke grunnlag for purring.

5.1.2.2 Booking firmaer/grupper

Henvendelser kan skje på e-mail eller telefon.

5.1.2.3 Fakturering og kundefordringer

- Det er engasjert en person til fakturering. Faktureringen er nå løpende à jour. Det er gjort en stor jobb i 2006 med å rydde opp i ufakturerte bookinger.
- Revisjonen har kjørt ut saldolister for 2006 som viser hva som er utfakturert, betalt og utestående hos de firmaer, organisasjoner og privatpersoner som har besøkt øya. De utestående fordringene (pr 27.09.06) ser kurante ut - kjente firmaer og offentlige virksomheter, små beløp på privatpersoner - med unntak av et evenement-firma som hadde en ubetalt regning fra 2005 på kr 78.201 og har fått en ny i 2006 på kr 63.683.

5.1.2.4 Rapportering

Dagens system avdekket visse svakheter. Bl.a. slettes alle opprinnelige data når det skjer endring i en bestilling, også hvorvidt betaling har funnet sted. Systemet kan heller ikke brukes til å lage ønskede rapporter eller statistikker som for eksempel antall overnattinger pr. døgn eller pr. mnd. Det er også svært arbeidskrevende å få til faktureringen slik at den både blir fullstendig og korrekt. Fra neste år er derfor planen å skifte ut dagens system. Dette er et bookingsystem som det forventes fullt ut skal kunne dekke Østre Bolærnes behov.

Revisors funn ved kontrollen:

- Ved oppgjør fra online-bestillingene vises ikke hvem som har betalt.
- Bookingsystemet kan ikke gi oversikt over hvilke bestillinger som er betalt/ikke betalt, da dette ikke har vært registrert på bestillingene.
- Systemet kan ikke lage tilfredsstillende rapporter, som viser antall overnattinger pr. døgn/måned osv. Manglende rapporter over alle bestillingene i bookingsystemet, gjør at man ikke på en enkel måte kan få en oversikt over grunnlaget for inntektene fra bookingen.

5.1.3 RUTEBÅT

Det er skrevet ny avtale med Småviken AS grunnet skifte til større båt. Avtalen erstatter avtale av 17.02.05 og gjelder fra 07.04.06 fram til 17.02.10. Det nye er at Småviken AS nå beholder alle billettinntekter på ordinære ruteseilinger selv, og i tillegg mottar et årlig driftstilskudd fra Østre Bolærne Sameie på kr 1.650.000 som justeres i forhold til foregående års billettinntekter og konsumprisindeksen, begrenset oppad til kr 1,7 mill kr. Til gjengjeld skal Småviken AS stå for alle utgifter knyttet til driften av rutebåten (drivstoff, havneleie, forsikring, lønn til skipper og øvrig besetning, vedlikehold med mer). Dersom årlig driftstilskudd på kr 1,7 mill kr (2006 kr) i fremtiden viser seg ikke å være tilstrekkelig, vil reduksjon av rutetilbudet kunne være aktuelt.

5.1.4 GJESTEHAVN

Gjestehavna på Bolærne har blitt en moderne gjestehavn med vann, strøm, servicebygg og kiosk. Prisene er uforandret i forhold til 2005.:

Dagsbesøk: Gratis

Nattligge:

- Inntil 30 fot   kr 110,-
- 31 – 40 fot   kr 160,-
- 41 fot og over   kr 230,-

Dusj: kr 20,-

Vaskemaskin: kr 20,-

Revisor har gjennomgått permen for innbetalt havneavgift (gjestehavnoppgjør) for 2006 fram til og med 02.09. Det fylles ut et skjema som oppgir antall betalende båter fordelt på hver av de tre avgiftsgrupper, nummerserie fra til på solgte billetter, hvilken kasse beløpet er slått inn på og kvittering av ansvarlig person.

Revisors funn ved kontrollen:

- 25. mai (Kr. himmelfartsdag) startet Østre Bolærne Sameie opp rutinen med at en person går rundt å krever inn havneavgift. Gjestehavna åpnet imidlertid tidligere i mai, så havneavgift i perioden før 25.05.06 (kr 28.070) er slått inn på kasseapparatet i kiosken uten å foreta avstemming mot antall solgte billetter. Det er fortsatt mulig å kjøpe gjestehavnbillett direkte i kiosk og restaurant utenom innkrevingsrundene.
- 13. juli ble havneavgiften ikke registrert på det ordinære skjemaet men på et blankt ark. Det er kun oppgitt innbetalt beløp (kr 3.050), men ikke antall båter fordelt på avgiftsgrupper eller nummerserie på solgte billetter.
- Hver blokk inneholder 25 billetter. Første solgte billett har nr. 1200 og siste nr. 5032. Blokkene er ikke solgt ut fortløpende, det er følgende "huller" (usolgte billetter/blokker) i serien: 1226-1241, 1500-2025, 2725-2750, 2825-2850 og 3500-4000. Oppgjørene for perioden 03.09-28.10 bør innhentes og gjennomgås for å kontrollere fullstendigheten.
- Gjestehavnoppgjør for mai, juni og begynnelsen av juli er slått inn på kasseapparatet i kiosk og noen få ganger i resepsjonen, mens fra 6. juli er alle oppgjør slått inn på kasseapparatet i restaurant.
- Samlede havneavgifter ifølge oppgjørsskjemaene i perioden 25.05-02.09 er kr 346.300. Bokført havneavgift for samme periode er imidlertid ca kr 560.000, det vil si at nesten kr 215.000 er innbetalt utenom ordinær innkreving av havnevakt (betalt direkte i kiosk, resepsjon eller restaurant). Hovedtyngden av dette ligger i juli (ca. kr 150.000).

5.2 LIKVIDOMRÅDE

Kontoart 2100001 Kontantkasse

Det ble i forrige rapport påpekt at saldoen på denne kontoen til tider var relativt høy og revisjonen stilte spørsmål ved avstemningsrutinen.

Pr. 01.01.06 stod det bokført kr -0,10 på denne kontoen. Pr. 27.09.06 viser denne kontoen kr 59.720,50. På kontrolltidspunktet var kontoen avstemt og kontoen følges opp løpende sammen med bankkontoen.

Ifølge regnskapet er det tatt ut fra bank (kr 5.200 + kr 5.000 =) kr 10.200 til bruk som vekselbeholdning i kassene. Ved kontroll av kasseapparatene fremkom at Østre Bolærne Sameie har en fast kassebeholdning på (kr 1.500*4 =) kr 6.000. Samtidig disponerer daglig leder en egen vekslekaske på kr 5.000. Til sammen er det vekslepenger på kr 11.000. Det vil si at kontoen i regnskapet skulle vært kr 800 høyere.

Kontoart 2102016 Bankkonto DnB NOR

Revisjonen avdekket ved forrige kontroll at avstemming av bankkontoen var lite à jour.

Østre Bolærne Sameie har engasjert en person til avstemming av bankkontoen. Banken er fra juli avstemt pr. mnd.

5.3 LØNNSOMRÅDE

5.3.1 ARBEIDSTID

Daglig leder er fast ansatt, de øvrige er engasjert eller er tilkallingshjelp. Noen få har fast månedslønn, men de fleste har timeavlønning. Mange arbeider turnus, og flere har arbeidet mye, spesielt i helger og ellers når det er arrangementer. Bemanningen ved slike ”topper” har i enkelte tilfeller vært for snau. Økter opp til 18 timer fram til kl 04.00 med etterfølgende pause på kun 4 timer, for så å gå på en ny 16 timers økt igjen kl 08.00 er i overkant belastende for arbeidstaker og overskrider arbeidstidsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven (AML). Etter opplysninger fra daglig leder i Østre Bolærne Sameie er det inngått skriftlig avtale av 04.08.06 mellom arbeidsgiver og arbeidstaker med virking fra 07.08.06 til 01.10.06 om unntak fra hovedbestemmelsene om daglig og ukentlig arbeidsfri, jfr. AML § 10-8 nr. 1 til 3. Imidlertid kan den daglige arbeidsfrie perioden ikke avtales kortere enn 8 timer, jfr. AML § 10-8 nr. 3. En gjennomgang av utvalgte timelister viser at for enkelte arbeidstakere er tiden på daglig arbeidsfri fra 3,5 timer og oppover. Så lange vakter utløser dessuten mye og kostbar overtid noe Østre Bolærne Sameie i utgangspunktet ikke hadde påregnet.

Ifølge Østre Bolærne Sameie er en årsak til den høye arbeidsbelastningen problemer med å få innkalt erstatter til øya ved sykefravær. En annen at man ikke har hatt full oversikt over alt som er booket inn eller avtalt, slik at det har vært arrangementer som man har måttet ta hånd om ”på strak arm” med de personalressurser man hadde der og da.

5.3.2 INTERNKONTROLL AV LØNN

Kvaliteten på utfylte timelister har iflg. lønnsavdelingen ikke vært tilfredsstillende. Ved gjennomgang av en del timelister for perioden juni-august har revisor registrert at ingen timelister er attestert og kun et fåtall er underskrevet av arbeidstaker. Beregning av tilleggene og

overtid var både dels mangelfull og dels feilaktig. Noe av bakgrunnen for dette er at ledelsen ved Østre Bolærne Sameie i utgangspunktet hadde en annen forståelse av regelverket.

5.3.3 NATURALYTELSER

De ansatte spiser ikke lenger gratis lunsj på øya, men blir trukket kr 28 pr dag.

5.3.4 ANDRE ARBEIDSTAKERE/AVTALER MED SAMARBEIDSPARTNERE

Oslofjordens Friluftsråd

Leieavtale er inngått med Oslofjordens Friluftsråd (OF) som skal bruke Kommandantboligen til kystledhytte. OF skal stå for innvendig vedlikehold og renhold, betale for strøm og selv administrere booking. Avtalen har en varighet på 10 år fra 01.01.06, med intensjon om forlengelse.

KFUK-KFUM

Avtalen med KFUK-KFUM fra 25.10.05 har en varighet på 6 år. I avtalen er det åpning for å reforhandle vilkårene.

Det er funnet et avvik i forhold til avtalen med KFUK-KFUM, pkt. 5 p. Der står det at *”KFUK-KFUM har ansvar for anskaffelse, daglig vedlikehold og ettersyn av lettere utstyr som klatreutstyr, fiskeutstyr, fritidsutstyr, materiell til livet i fjæra og diverse undervisningsmateriell. Dette utstyret er å regne som KFUK-KFUMs eiendom”*. Så langt i 2006 har Østre Bolærne kjøpt klatreutstyr for ca kr 30.000 eks. mva. Hvem som skal dekke regningen for dette utstyret, bør med bakgrunn i avtalen vurderes på ny av Østre Bolærne Sameie.

Andre samarbeidspartnere

Det er også et visst samarbeid/viss kontakt med Høgskolen i Vestfold, Redningselskapet og Kystlaget Loggen, uten at det er skrevet noen formelle løpende og forpliktene kontrakter.

5.4 INNKJØPSOMRÅDE

5.4.1 KONTROLL MED UTVALGTE BILAG

Utgiftsbilag

Vi har kontrollert et utvalg utgiftsbilag i driftsregnskapet. Gjennomgangen viste at enkelte bilag ikke var attestert. I tillegg fant revisor enkelte mva-feil m.m.

Utgifter tilhørende driftsregnskap eller investeringsregnskap

En skumming av større beløp i driftsregnskapet tyder på at bokførte utgiftsbilag stort sett gjelder driftsregnskapet. To utgiftsbilag angående webutvikling fra Løwe Design på henholdsvis kr 11.275 og kr 30.000 eks. mva., gjelder antakelig investeringsregnskapet. Dette er utgifter vedrørende internettløsning som tidligere er ført over investeringsregnskapet.

Revisor har gjennomgått investeringsregnskapet. Flere mindre beløp bokført på art ”02300 Vedlikehold, byggetj...” og art ”02500 Materialer til vedl.hold...” med henholdsvis kr 43.161,26 og kr 78.552,59 vurderes av revisor å tilhøre driftsregnskapet.

Sykepenger

Gjennomgangen av sykepenger avdekket for mye bokførte sykepenger på kr 91.065. Etter det revisor kjenner til er dette inntekter som tilhører Vestfold fylkeskommune.

Ikke bokførte forsikringsutgifter

Vår gjennomgang av regnskapet har vist at Østre Bolærne Sameie hittil ikke er belastet for utgifter til forsikring av bygninger (som utgjør ca. kr 65.000), gruppelivsforsikring, ulykkesforsikring og yrkesskadeforsikring. Etter det revisor kan se ligger disse utgiftene i Vestfold fylkeskommune. Det bes avklart om dette skal belastes Østre Bolærne Sameie.

Revisor vil ta opp alle ovennevnte forhold i avsnitt 5.4.1 i et eget brev til administrasjonen.

5.4.2 FORSIKRINGER

Arbeidstakere

Arbeidstakere som blir ansatt for å utføre tjenester knyttet til driften av Østre Bolærne Sameie skal formelt ha Vestfold fylkeskommune som arbeidsgiver. Dette betyr at pliktige forsikringer som for eksempel yrkesskadeforsikring og gruppeliv er dekt gjennom fylkeskommunens forsikringer.

Eiendeler og ansvar

Det er uklart om det er tegnet avbruddsforsikring (tenker på forsikring mot driftsstans) og ansvarsforsikring (tenker på forsikringer for kunder som Østre Bolærne Sameie har ansvar for samt annet ansvar driften hefter for). Revisor anbefaler Østre Bolærne Sameie om å få en avklaring på om dette er tegnet samt å vurdere å tegne slike forsikringer dersom dette ikke er gjort.

5.4.3 KONTROLL MED INNKJØPSAVTALER.

For varegrupper innen kategorien *Storhusholdning* er avtalene fulgt for: kolonialvarer og meieriprodukter, forbruksmateriell kjøkken, ferske kjøttprodukter og meieriprodukter. Det eneste avvik som er funnet i denne kategorien er innen gruppen frukt og grønt. Her er det kjøpt varer fra annen leverandør.

For *Øvrige varegrupper* er også avtale stort sett fulgt der avtaler er inngått. Det gjelder: renholdsrekvisita, mobiltelefoner, drivstoff med mer. 2 avvik er imidlertid funnet – på kjøp av yrkesklær og kontorrekvisitsa.

5.5 DRIFTSMIDDELOMRÅDE

Revisjonen påpekte i 2005 at det ikke var tilrettelagt for registrering av inventar og utstyr. Det ble også tatt opp at revisjonen ville foreta en kontroll med tilstedeværelse av inventar/utstyr ved en senere anledning.

Revisor foretok en uanmeldt tilstedeværelseskontroll med utvalgte utstyrskjøp gjort i 2005 og 2006. Vår kontroll viste at utvalgt utstyr/inventar var tilstede på Østre Bolærne, bortsett fra en prosjektor som ble stjålet i 2005.

Revisor har ikke hatt forutsetninger for å kunne kontrollere tilstedeværelsen av utstyr og inventar som fulgte med kjøpet av bygningene og øya. Grunnen er at Østre Bolærne Sameie ikke har fått eller ikke kjenner til en spesifikasjon over utstyr og inventar som fulgte med eiendommen.

Det kan legges til at det i 2006 er solgt utstyr som fulgte med overtakelsen av øya og dette viser også at det er viktig at Østre Bolærne Sameie har en oversikt over utstyr/inventar man eier.

6. FAKTADEL INVESTERING

6.1 SALG AV BÅT

I 2005 kjøpte Østre Bolærne Sameie en båt, Askeladden Commuter 805, for kr 856.100 eks. mva. I mai 2006 ble denne båten solgt for kr 680.000 eks. mva.

Kjøpet av båten ble bokført i investeringsregnskapet til Østre Bolærne Sameie for 2005. Salgssummen er bokført på et annet ansvar i Vestfold fylkeskommune i 2006. Revisor anser at salgssummen skal bokføres på ansvar tilhørende Østre Bolærne Sameie.

6.2 LÅN AV FLYTEBRYGGE

En av flytebryggene er lånt av Sandefjord havnevesen, uten at revisjonen kan se at det er sagt eller skrevet noe om eventuell leie eller når den skal tilbakeleveres. Eventuelt om Østre Bolærne Sameie etter hvert vil få tilbud om å kjøpe den for en gitt pris. Etter revisors vurdering bør dette formaliseres, da et eventuelt kjøp av en ny brygge som erstatning for denne antakelig vil utgjøre en ikke ubetydelig investering og derfor bør være budsjettet/planlagt.

6.3 GJENNOMFØRTE INVESTERINGER M.M.

Det er investert ca. kr 400.000 i forbindelse med brannsikringstiltak, ellers er det foretatt mindre enkeltinvesteringer så langt i 2006.

Det har skjedd to tilfeller av masseutglidning på bryggeanlegget, og det er oppstått en tvist med entreprenøren som hevder at havnen ble mudret etter at steinsettingen var ferdig og at det er årsaken til at noe av steinen har rast ut. Dette må repareres fortrinnsvis nå i høst eller tidlig neste vår slik at havnen er klar når båtfolket begynner å komme ved påsketider.

Revisors funn ved kontrollen:

- Dersom entreprenør fraskriver seg ansvaret for dette kan Østre Bolærne Sameie få en betydelig ekstraregning (frakt av gravemaskin på lekter frem og tilbake, treverk på brygga må brytes opp og arbeidstimer).
- Det ble under pkt. 5.4.1 ovenfor avdekket enkelte regnskapsfeil som får virkning på investeringsregnskapet.

7. RAPPORTERING I FORHOLD TIL BUDSJETT

Driftsregnskap

Østre Bolærne Sameie skal balansere regnskapet med tilskudd på til sammen kr 3,95 mill. fra eierne. Dette er summen av tilskudd/underskuddsdekning på kr 2,5 mill. fra Vestfold fylkeskommune (jfr. fylkestingssak 59/05), tilskudd/underskuddsdekning på kr 0,25 mill. fra Nøtterøy kommune og tilleggsbevilgning på kr 1,2 mill. pga. store utgifter til rutebåt fra Vestfold fylkeskommune (jfr. fylkestingssak 13/06).

Investeringsregnskap

I fylkestingssak 6/06 ble det vedtatt en investeringsramme for Østre Bolærne Sameie med kr 3,5 mill. Av dette bidrar henholdsvis Vestfold fylkeskommune med kr 3,15 mill. og Nøtterøy kommune med kr 0,35 mill.

Regnskapsrapportering

Styreleder (tidligere kst. daglig leder) har tilrettelagt for månedlig regnskapsrapportering til styret. Styret i Østre Bolærne Sameie har fulgt økonomiutviklingen løpende gjennom disse regnskapsrapportene. Revisor anser at regnskapsrapporteringen har vært tilfredsstillende i 2006.

8. REVISORS VURDERINGER

8.1 PROBLEMSTILLING 1: HAR ØSTRE BOLÆRNE SAMEIE TILRETTELAGT RUTINER FOR DRIFTEN SOM SIKRER GOD INTERN KONTROLL?

8.1.1 REVISORS VURDERINGER

8.1.1.1 Kontantsalg

Det ble i 2005 avdekket flere store svakheter og mangler ved kontantsalg. Dette er nå forbedret og revisor anser at kontantsalgsrutinene i hovedtrekk er tilfredsstillende. Enkelte mindre mangler og feil ved dagsoppgjør ble avdekket ved denne kontrollen.

Det kan legges til at Østre Bolærne Sameie i 2006 har utarbeidet nye skriftlige rutiner for kasser og dagsoppgjør. Skjema for dagsoppgjør ble justert i løpet av 2006 etter at den første versjonen viste seg å være vanskelig å forstå for enkelte som foretok dagsoppgjør. Dette kan ha ført til feil fokus på avstemmingen samt at dagsoppgjørsskjemaet ikke ble fullstendig fylt ut. Fra medio juli ble det imidlertid tatt i bruk et dagsoppgjørsskjema som er tilfredsstillende og mer logisk satt opp.

8.1.1.2 Booking

Dagens system er det samme som ble brukt i 2005, med dets mangler og svakheter. Østre Bolærne Sameie har avventet investeringer i et nytt bookingsystem i påvente av hvem som skal drive virksomheten i 2007. Dersom det blir videre drift i Vestfold fylkeskommunes og Nøtterøy kommunes eie er planen å kjøpe inn et nytt og bedre egnet bookingsystem.

8.1.1.3 Rutebåt

Østre Bolærne Sameie har i 2006 skrevet ny avtale med Småviken AS grunnet skifte til større båt. Avtalen erstatter avtale av 17.02.05 og gjelder fra 07.04.06 fram til 17.02.10.

Den nye båten ("Dronning Blanca") som er anskaffet av Småviken A/S har større kapasitet enn "Norsund". At Småviken AS nå selv står for billettsalget er også en forenkling for Østre Bolærne Sameie.

8.1.1.4 Gjestehavn

Revisjonen vurderer intern kontrollen vedrørende inntekter gjestehavn som klart bedre enn i 2005, men at det gjenstår å tilrettelegge for kontroll med gjestehavn betalt direkte over kasseapparat.

Inntekter vedrørende havneavgift er vanskelig å avstemme på en enkel måte, siden mye av havneavgiftene har gått utenom den ordinære innkreving av havnevakten og at det ikke er foretatt egne gjestehavnoppgjør for dette.

8.1.1.5 Likvidområde

Revisor anser at avstemming av bank- og kontantkontoen fungerte tilfredsstillende på kontrolltidspunktet.

8.1.1.6 Lønnsområde

Trekk i lønn for lunch er nå innført.

Når det gjelder overtidslønn og tillegg ble i utgangspunkt hovedtariffavtalens bestemmelser ikke fulgt. Lønnsavdelingen i fylkeskommunen hadde en omfattende jobb med å korrigere disse. Lønnsavdelingen har også gjort Østre Bolærne Sameie oppmerksom på at hovedtariffavtalen skal følges.

Her bør det bestrebes en rutine som har konsekvent praktisering i henhold til avtaler. Videre må alle timelister attesteres og de bør de også signeres av arbeidstaker.

Lov om arbeidsmiljø og skriftlig "Avtale vedrørende daglig og ukentlig arbeidsfri" av 04.08.06 med virkning fra 07.08.06 til 01.10.06, og evt. andre inngåtte avtaler om samme forhold, må følges.

8.1.1.7 Innkjøpsområde

Gjennomgangen av utgiftsbilag i driftsregnskapet viste at enkelte utgiftsbilag manglet attestering samt at enkelte bilag hadde feil mva-behandling m.m. Som en del av den interne administrative kontroll er det viktig at bilag blir attestert og anvist. Det vises til fylkeskommunens reglement.

Østre Bolærne Sameie bør avklare og vurdere om de skal tegne avbruddsforsikring og ansvarforsikring dersom dette ikke er gjort.

Østre Bolærne Sameie bruker i all hovedsak de leverandører som BTV Innkjøp har avtale med. Det registreres noe avvik i forhold til inngåtte leverandøravtaler. Beløpsmessig er det kun gruppen frukt og grønt som betyr noe.

8.1.1.8 Driftsmiddelområde

I følge Østre Bolærne Sameie er det ikke tilrettelagt for registrering av inventar og utstyr. Revisjonen vurderer at arbeidet med registrering/merking av inventar og utstyr bør prioriteres, og henviser videre til reglement som er fastsatt av fylkesrådmannen, vedr. registrering, salg og kassasjon av fylkeskommunalt inventar og utstyr.

Det ble foretatt en tilstedeværelseskontroll av utstyr/inventar. Kontrollen viste at utvalgt utstyr/inventar var tilstede på Østre Bolærne.

8.1.1.9 Rapportering i forhold til budsjett

Revisjonen vurderer regnskapsrapporteringen gjennom året i forhold til budsjett/vedtak som tilfredsstillende tilrettelagt.

8.2 PROBLEMSTILLING 2: HAR DET VÆRT TILFREDSSTILLENDE ØKONOMISK STYRING AV INVESTERINGSPROSJEKTENE?

8.2.1 REVISORS VURDERINGER

8.2.1.1 Salg av båt

Askeladden Commuter 805 ble solgt i 2006. Salget er bokført på et annet ansvar enn Østre Bolærne Sameie. Revisor anser at salgssummen skal bokføres på ansvar tilhørende Østre Bolærne Sameie.

8.2.1.2 Lån av brygge

Etter revisors vurdering bør lån av brygge formaliseres, da et eventuelt kjøp av en ny brygge som erstatning for denne antakelig vil utgjøre en ikke ubetydelig investering og derfor bør være budsjettet/planlagt.

8.2.1.3 Gjennomført investeringer m.m.

Det har i 2006 skjedd en utglidning av masser på bryggeanlegget som ble bygget i 2005. Østre Bolærne Sameie bør så raskt som mulig få avklart hvem som har ansvar for å utbedre forholdet samt få rettet opp bryggeanlegget med tanke på båtkapasiteten i gjestehavna og sikkerheten for kundene.

9. REVISORS ANBEFALINGER

Revisjonen vil gi følgende anbefalinger, men understreker at forslag til anbefalinger ikke er uttømmende:

- Det bør vurderes å foreta oppgjør eller annen kontroll av kasseapparatet ved hvert skift av ansatte. En kasse kan være i bruk opptil 15-20 timer i løpet av et døgn. Flere personer er som regel innom kassen i løpet av dagen. Evt. differanser på kasseapparatene vil da bli forklart på et tidligere tidspunkt og av den ansvarlige.
- Fast vekslebeholdning bør bokføres på en egen konto atskilt fra øvrige kontanter.

- Bedre tilretteleggelse av bookingsystem som også tilrettelegger for etterkontroll og restanseoppfølging.
- Det anbefales å bruke gjestehavnoppgjør sammen med dagsoppgjør av kasseapparatene. Gjenpart av gjestehavnbillettene bes lagt ved gjestehavnoppgjørspermen.
- Revisjonen anbefaler at arbeidet med registrering/merking av inventar og utstyr prioriteres, og henviser videre til reglement som er fastsatt av fylkesrådmannen, vedr. registrering, salg og kassasjon av fylkeskommunalt inventar og utstyr.
- Attesting av utgiftsbilag bes innskjerpet.
- Østre Bolærne Sameie bør avklare og vurdere om de skal tegne avbrudds- og ansvarsforsikring.
- Formaliteter rundt lån av flytebrygge bes ordnet.
- For å legge grunnlaget for en tilfredsstillende internkontroll på lønnsområdet anbefaler vi følgende:
  - o Timelister bes underskrevet av arbeidstaker.
  - o Timelister bes attestert.
  - o Hovedtariffavtalen med hensyn på overtids-, helge- og helligdagsbetaling bes innarbeidet.
  - o Arbeidsmiljøloven med hensyn på arbeidstid bes fulgt.
  - o Skriftlig "Avtale vedrørende daglig og ukentlig arbeidsfri" av 04.08.06 gjeldende fra 07.08.06 til 01.10.06 og evt. andre avtaler om samme forhold, bes fulgt.
- Ansvar for masseutglidning bes avklart mellom entreprenør og Østre Bolærne Sameie.

Borre den 6. oktober 2006

Arild Lohne
Revisjonssjef

Sign.